

NARODNI GOSPODAR

GLASILO ZADRUŽNE ZVEZE.

Člani „Zadružne zveze“ dobivajo list brezplačno.

Gena listu za nečlane po štiri krone na leto; za pol leta dve kroni; za četrt leta eno krono; za člane zvezinih zadrug po tri krone na leto. Posamezne številke 20 vin.

Sklep urejevanja 5. in 20. vsacega meseca. — Rokopisi se ne vračajo. — Cene inseratom po 20 h od enostopne petit - vrste, za večkratno insercijo po dogovoru.

Telefon štev. 216.

V Ljubljani, 25. avgusta 1905.

C. kr. poštne hran. št. 864.846
Kr. ogrske „ „ „ 15.648

Vsebina: Zadruga: Neposredne pristojbine. Zvezina skupščina. Pregled. Denarni prometi in bilance. Občni zbor.

Gospodarsko berilo: Nova železnica in naše dolžnosti. Spomini z II. poučnega potovanja kranjskih kmetovalcev. Boj proti trtnim boleznim in drugim ušm. Bukov les. Razpis. Inserati.

ZADRUGA.

Neposredne pristojbine.

Vse zadruge, ki so članice naše zveze, plačajo neposredne pristojbine enkrat na leto i. s. nardalje do 31. julija vsakega leta.

V letošnji prvi številki „Narodnega gospodarja“, na strani 5—6 dali smo glede „Neposrednih pristojbin“ natančna pojasnila; opozarjamo vse naše članice spet na ista.

Obljubili pa smo ob enem, da pridobimo vsem našim članicam ugodnost enkratnega plačevanja „neposrednih pristojbin“ za vsako leto.

Za to ugodnost zaprosili smo pri c. kr. finančnem ministerstvu z našo vlogo z dne 22. decembra 1904 in nismo čakali na rešitev naše prošnje niti eno celo leto.

C. kr. finančno ministerstvo je z odlokom z dne 11. julija 1905 št. 8420 dovolilo, da smejo vse zadruge, ki so članice Zadružne zveze v Ljubljani, vplačevati neposredne pristojbine enkrat na leto in sicer nardalje do 31. julija.

Na ta odlok se naj naše članice vsikdar sklicujejo, če bi morda katera davčna oblast zahtevala večkratno vplačevanje.

Zvezina skupščina.

(Nadaljevanje.)

Gosp. dr. M. Laginja, velezaslužni oče hrvaškega zadrugništva v Istri — spregovori približno sledeče:

„Nisem se nadjal tolikega števila zadrugarjev, ki so prihiteli iz vseh pokrajin avstrijskega juga na lepo skupščino „Zadružne zveze“.

Občudujem vspehe zadrugnega dela; če smo pa imeli tudi nekaj nevspehov, da je preminilo nekaj zadrug, nas to ne sme preplašiti, ker bi pri tako velikem številu zadrug trebalo pač nadčloveške modrosti in učenosti, pa bi se še tu pa tam lahko pripetila vendar-le kaka nezgoda; delujmo naprej v bratski ljubavi, pa bode nezgod zmirom manj.

Prehajajoč na računski zaključek za l. 1904 želi g. dr. Laginja nekaj pojasnil in omenja denarno sporavnico — posebno z ozirom na malo obrestno diferenco, s kojo se zadovoljuje naša zveza.

On pravi, da zveza sicer ne sme iskati dobička, a tudi ne sme trpeti pri tem zgube; ona mora skrbeti za svoje dobro, ker s tem skrbi tudi za dobro svojih zadrug.

S časom naj si ustanovi rezervni fond, s kojim bo tudi lahko pomagala zadrugam, ki pridejo v kritičen položaj; seveda se bo moglo podpirati le take zadruge, ki niso zabredle po svoji krivdi v nezgodo, ker zadrug, ki propadajo po lumpariji, pač zveza ne bo smela podpirati.

Treba je tudi skrbeti za uradništvo zveze in zadrug, da imajo preskrbljenje za starost.

Govornik priporoča zvezi, naj si skuša pridobiti cenejša denarna sredstva, posebno od c. kr. poštne hranilnice.

Kar se tiče podpore, ki jo dobivamo od vlade, naglašja gosp. dr. Laginja, da je to bagatela; mi vršimo idejo države, toraj ima tudi

država, ki sicer vsako varstvo dobro plačuje — dolžnost, da nas zadostno, a ne s tako malenkostnimi zneski podpira; le poglejmo n. pr. kako podpira država parobrodno društvo „Lloyd“; če zberemo vse ladje, vse hiše in splošno vse, kar „Lloyd“ ima, najdemo, da bi skupna vrednost ne dosegla zneska, kojega je „Lloyd“ že prejel od države na podporah.

Zveza mora dobiti od države najmanj 25.000 K letne podpore; z dotično prošnjo pa se ne bomo zatekli k dr. Šusteršiču ali dr. Tavčarju, ne k Petru, ne k Pavlu — povpraševali ne bomo nobene stranke, temveč se to zahteva direktno od vlade.

Zadružna zveza ni strankarsko podjetje, ona je zveza zadrug, politične primesi nima, ona skrbi jednako za vse zadruge, brez ozira na to, je-li vodstvo zadruga tega ali onega političnega prepričanja.

Po tem lepem govoru, ki se je splošno burno odobral — odobril se je soglasno računski zaključek za leta 1904.

Med tem je došel v dvorano predsednik delniške stavbinske družbe „Union“ gosp. dr. Vinko Gregorič.

Predsednik vlč. gosp. dr. Krek ga pozdravlja v imenu vseh kot lišnega gospodarja, na kar spregovori gosp. dr. Gregorič:

V imenu upravnega sveta delniške stavbinske družbe „Union“ vse skupščinarje pristrčno pozdravljam v našem domu.

V lastnem domu smo — in to smo dosegli potom narodno-gospodarske organizacije — s pomočjo naših zadrug, ki so uvidèle, da je podjetje dobro in koristno.

Narodno-gospodarska organizacija se širi, napreduje, če tudi njeni nasprotniki to negirajo; računski zaključki so temu dokaz.

Gosp. govornik omenja bodočnost naših denarnih zadrug, češ, da bodo dosegle v doglednem času vrhunec svojega poslovanja, ker bo kredit nasičen, imele bodo preveč vlog — in bodo morale radi tega obrestno mero znižati.

Moramo toraj misliti na druga podjetja in stem preprečiti, da nam tujci ne vzamejo naravnih sil in moči, ker sicer nam bodo gospodovali povsod tujci, a mi jim bomo le hlapei.

Družba „Union“ si je stavila tako nalogo; — z naroda je nastala in je last naroda in to je zdrav komunizem.

Omenjajoč nadaljno delovanje, pove g. dr. Gregorič, da bode ulica, ki pelje mimo hotela „Union“ v doglednem času do kolodvora izpeljana, postane toraj glavna prometna proga v Ljubljani.

Družba kupila je poleg hotela krasen prostor, ki bi ga sicer dobili v roke tujci, ta prostor se mora pametno porabiti, s kojo svrho razpiše družba novo emisijo delnic.

Gosp. dr. Gregorič vabi vse zastopnike posojilnic, naj da vzamejo posojilnice delnice; s tem pa noče zahtevati, da bi naj naložile morda tudi svojo prometno glavnico v delnice, temveč naj samo svoje rezervne zaklade ali en del istih — naložijo v delnice družbe „Union“; vsako leto po razmerju prirastka rezervnega fonda naj vzamejo po eno delnico.

Na ta način naložijo posojilnice primerno in varno svoje rezerve, „Unionu“ pa omogočijo nadaljni razvoj, ob enem pa postanejo lakorekoč lastnice vsega podjetja.

Le tisti narod, ki je podjeten, ima bodočnost. Poziv gosp. dr. Gregorič-a se je splošno odobral in se je nadjati da se mu bodo mnoge slovenske posojilnice odzvale.

Predsednik vlč. gosp. dr. Krek dostavlja, da so dani vsi predpogoji za velik razvoj gospodarskega dela delniške družbe „Union“.

Ad 5. Volitev 5 članov zvezinega odbora.

V smislu § 30. zvezinih pravil izžreba gospod predsednik 5 članov odbora, ki izstopijo i. s.

1. vlč. g. Sila Matija;
2. vlč. g. dr. Korošec Anton Pad.;
3. g. Demšar Franc;
4. g. Grafenauer Franc;
5. g. Jurčič Josip.

Na predlog vlč. g. dekana in deželnega poslanca Mihaela Arko — načelnika „Ljudske hranilnice in posojilnice“ v Idriji — sklene skupščina soglasno, da se vršijo volitve z vsklikom.

Na to se izvolijo z vzklikom zvezinim odbornikom gospodje:

1. Sila Matija, dekan v Tomaju na Krasu, Goriško;
2. dr. Korošec Anton Pad., urednik v Mariboru, Štajersko;
3. Demšar Franc, deželni poslanec in trgovec v Česnjici pri Železnikih;
4. Grafenauer Franc, deželni poslanec in posestnik v Št. Štefanu ob Zili, Koroško;
5. Janislav Vrsalović, posestnik v Novem selu, Dalmacija (predsednik prve dalmatinske oljarske zadruge v Povljah.)

Dobile so toraj tudi dalmatinske zadruga svojega zastopnika v zvezinem odboru.

Ad 6. Volitev nadzorstva.

V nadzorstvo se izvolijo z vsklikom vsi dose-danji člani nadzorstva i. s. gospodje:

1. dr. Schweitzer Viljko, deželni poslanec in odvetnik v Ljubljani, načelnik;
2. Hladnik Ivan, župnik v Trebelnem, podnačelnik;
3. Jarc Josip, veleposestnik v Medvodah;
4. Lavrenčič Anton, kapelan v Cirknici;
5. Rihar Valentin, trgovec v Polhovem Gradcu.

(Dalje prihodnjič.)

P R E G L E D

poslovanja hranilnic in posojilnic na podlagi vposlanih mesečnih izkazov za mesec junij 1905.

I m e	Prejemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				Posojila				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Baderna	7656	85	7615	84	15272	69	519	48	1651	—	5825	31	3586	03	?
Baška	64636	96	64223	28	128860	24	41091	02	22001	07	9660	—	306	64	149
Beram	5038	83	5086	42	10125	25	406	—	483	19	640	—	135	17	?
Blagovica	1586	—	2200	—	3786	—	1542	—	300	—	1900	—	—	—	161
Bled za blejski kot	15708	87	14349	32	30058	19	6703	—	3147	45	4100	—	8480	—	123
Bloke	12166	60	13830	63	25997	23	1584	—	10306	52	3270	—	4010	—	320
Boh. Bistrica	20391	51	22362	27	42753	78	17071	54	13865	40	4830	—	3186	—	71
Borovnica	29647	83	26954	69	56602	52	11815	—	9014	11	13823	—	1270	—	264
Buzet	50612	47	51661	97	102274	44	37230	—	32646	—	9850	—	1417	—	+12
Cerklje	21414	79	13018	44	34433	23	8330	56	8675	72	1650	—	850	—	244
Cerknica	26514	17	17300	38	43814	55	10231	42	10406	49	5160	—	3300	—	510
Col	2268	94	1803	49	4072	43	1900	10	120	—	1680	—	200	—	49
Češnjica	11461	35	10186	24	21647	59	7336	—	5246	51	2850	—	1700	—	167
Čermošnice	4860	54	4406	—	9039	—	2601	—	100	—	2306	—	20	—	41
Čatež	9738	47	8282	13	18020	60	1868	—	3181	44	4100	—	374	20	84
Črni vrh	10788	68	9986	39	20775	07	2449	—	624	71	4290	—	5136	—	179
D. M. v Polju	659	96	2352	55	3012	51	622	—	1630	—	720	—	—	—	31
Dobrepolje	64051	95	61330	11	125382	06	23764	82	22092	23	37923	40	12601	90	+7
Dubrovnik	43633	13	43157	17	86790	30	3148	71	4131	96	1193	—	2330	—	432
Dolsko	2814	31	2356	51	5170	82	2210	—	720	—	36	—	—	—	18
Domžale	6244	72	4687	91	10932	63	5277	28	676	—	—	—	790	—	189
Draga	4729	67	4710	71	9440	38	1716	26	2422	—	1200	—	100	—	32
Frankolovo	6892	55	5136	93	12029	48	3241	78	2297	78	1161	—	205	—	166
Fara pri Kostelu	7071	50	5700	96	12772	46	6990	—	1230	—	460	—	4000	—	47
Gojzd	1862	21	2535	98	4398	19	60	—	210	63	2324	—	110	—	53
Gore ?															
Gorica cent. pos.	119688	50	120108	71	239797	21	40832	60	27314	73	34162	18	12131	93	964
Gorje	17611	97	18449	63	36061	60	11551	98	6907	92	5450	—	1228	—	297
Horjul	9910	17	9664	74	19574	91	3877	—	5207	04	3407	06	4172	81	304
Hrenovce	7111	41	4589	05	11700	46	5025	—	1214	75	3370	—	1280	—	2
Idrija	13018	91	10001	57	23020	44	8374	36	3701	56	5644	10	825	53	109
Ig	10813	06	9291	93	20104	99	7270	—	3579	22	2480	—	1793	23	206
Izlake	13549	29	13840	55	27389	84	11498	—	1234	70	2570	—	1470	—	209
Jesenice	20880	92	19676	17	40557	09	8717	—	7107	51	5000	—	1130	—	111
Kamnik	27644	33	28893	27	56537	60	16063	85	7065	48	10304	—	8904	—	744
Kanal	13020	42	14325	36	27345	78	9406	52	3425	—	2700	—	2845	49	+1
Kandija	52204	50	53516	48	105720	98	16710	79	19276	63	30500	—	8364	77	1351
Kaštelir	14795	52	13885	97	28681	49	7257	—	3491	86	9990	—	4350	36	180
Knežak	14278	30	15801	03	30079	33	4480	—	5420	75	9870	—	820	—	159
Košana	7338	50	7110	22	14458	72	1755	22	3520	—	3579	87	5153	—	386
Kotor	77780	52	67928	47	145708	99	13553	—	—	—	35573	—	—	—	344
Komenda	5414	78	6430	—	11844	78	5373	26	990	—	920	—	—	—	44
Kranjskagora	8556	74	8139	12	16695	86	6718	—	1282	26	5800	—	1213	—	290
Križevci	69991	94	66265	57	136257	51	56704	45	36870	33	15200	—	7595	31	248
Krka	8835	06	7959	70	16794	76	2413	—	1945	24	5547	69	80	—	60
Laško	7011	47	7996	81	15008	28	1829	54	1209	82	550	—	4641	06	333
Leskovec	4078	05	4104	80	8182	85	2306	20	2031	—	1362	—	1429	—	272
Leskovica	3112	50	2891	78	6004	28	1560	—	1189	54	1489	—	500	—	83
Lindar	1635	57	1977	49	3613	06	574	—	588	85	1362	22	370	61	68
Ljubljana — ljud. posoj.	2226479	20	2216106	80	4442536	—	306098	27	255995	01	152542	67	315139	54	1916
„ — Vzaj. podp. dr.	277482	08	208386	30	485868	38	58629	97	69745	—	83242	—	22159	—	—
Lukovica	6075	51	5750	70	11826	21	5336	—	70	—	5520	—	—	—	26
Ljubno	33104	70	28199	97	62304	67	19322	34	10044	89	5073	—	6315	23	—
Loški potok na Taboru	7523	77	6470	37	13994	14	4470	—	2873	26	2800	—	760	—	99
Mali Lošinj	41689	64	41263	15	82952	79	26712	24	14226	43	19820	—	5213	—	227
Marenberg	6910	18	7567	33	14477	51	2656	01	100	—	1524	—	3299	36	335
Medulin	3496	48	2870	32	6366	80	2950	—	901	20	1968	—	400	20	314
Mengeš	6836	38	5508	81	12345	19	5746	—	4551	95	900	—	700	—	399
Metlika	23880	13	21807	57	45687	70	6870	—	11789	40	9510	—	4294	92	+9
Mokronog	8351	22	8147	71	16498	93	7850	—	6800	—	1220	—	300	—	156
Mošnje	5744	67	5526	19	11270	86	365	—	3404	36	60	—	2950	—	123
Naklo	333	62	985	63	1319	25	290	—	605	98	310	—	—	—	50
Oprtalj	1361	94	2031	96	3393	90	—	—	127	—	1331	38	740	91	254
Pišece	5635	94	3668	56	9304	50	345	42	184	—	2904	—	940	—	771
Planina	2979	80	3331	45	6311	25	680	—	1000	—	2285	63	1144	90	119
Polhov-Gradec	6354	52	6263	62	12618	14	4504	—	1928	64	320	—	900	—	147
Poljane	16191	30	15009	55	31200	85	10095	—	12885	94	1950	—	1617	14	390

I m e	Prejemki		Izdatki		Denarni promet		Hranilne vloge				Posojila				Število članov
							vloženo		vzdignjeno		dano		vrnjeno		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Preddvor	3933	77	4011	42	7945	—	2748	—	684	—	600	—	200	—	47
Pločice-Konavlje	26511	44	26463	22	52974	66	16716	53	701	39	30959	58	1309	33	78
Pulj	86578	89	96316	17	182895	06	58937	82	59743	20	21097	—	5588	28	+9
Preska	2999	65	3145	04	6144	69	1610	—	1520	—	1080	—	—	—	+3
Radeče	20991	29	19852	22	40843	51	7705	66	9000	77	10388	—	9264	74	472
Rab	3694	23	2732	89	6427	12	494	—	460	—	2234	25	540	60	478
Rečica	23869	60	19402	24	43271	84	20426	48	6408	98	4900	—	2617	—	413
Ribnica	27029	02	18257	04	45286	06	11626	—	11637	15	6458	38	5780	—	342
Ricmanje	3389	36	2695	10	6084	46	132	—	70	—	2582	—	1081	—	181
Roč	2912	93	3013	54	5926	52	1600	—	707	64	1283	06	1248	58	220
Rob	7038	89	5961	16	13000	05	1997	60	4964	71	860	—	1090	—	186
Rogoznica	15023	56	13442	96	28466	52	2479	10	2672	57	12206	28	2096	29	113
Rova	4747	87	3953	02	8700	89	3249	29	1740	16	405	—	1310	—	232
Rovte	7742	72	5819	51	13662	23	4553	41	4220	59	1080	—	520	—	193
Selce	16908	38	18028	20	34936	58	13555	90	5735	14	2720	—	2782	—	308
Semič	14661	99	13763	51	28425	50	10577	36	6394	03	2940	—	1940	—	5
Senožeče	1357	06	1366	27	2723	33	250	—	540	—	550	—	50	—	301
Sevnica	8531	85	8668	33	17200	18	5303	76	5000	11	3580	—	2153	—	1909
Smlednik	994	33	918	93	1913	26	928	93	358	93	—	—	—	—	+
Sorica	8972	96	8122	52	17095	48	8650	—	633	33	300	—	300	—	?
Srednjava	24770	71	23542	85	48213	56	14961	—	14234	97	7097	—	6809	—	375
Staraloka	11572	11	13425	49	24997	60	7460	—	6578	12	3600	—	3300	—	222
Stari grad	7014	89	9069	07	16083	96	3547	—	5276	17	3500	—	142	—	?
Stari trg	9491	45	11796	75	21288	20	4708	40	8024	97	3560	—	3690	—	557
Struge	1841	08	2089	64	3930	72	1600	—	780	77	300	—	80	—	53
Sv. Ema	1096	83	930	—	2026	83	650	—	—	—	920	—	196	—	122
Sv. Jakob ob Savi	14547	34	14559	39	29106	73	12648	—	13771	33	—	—	460	—	141
Sv. Križ p. Kostanjevici .	25405	23	22673	52	48078	75	20800	—	9975	69	12214	—	2791	42	13
Sv. Križ pri Litiji	6360	24	6549	01	12909	25	4238	—	1093	93	1530	—	730	—	349
Sv. Jurij ob j. ž.	17416	75	18831	99	36248	74	8378	50	5001	05	10905	18	3438	—	198
Sv. Jurij pod Kumom . . .	3128	48	2460	65	5589	13	2257	—	638	—	820	—	260	—	40
Sv. Jurij pri Kranju	16594	69	14975	87	31570	56	1376	68	6796	92	2550	—	6043	37	273
Sv. Kunigunda	7180	69	6902	46	14083	15	5633	—	1849	40	—	—	1040	—	86
Sv. Lenart	14153	58	20353	86	34507	44	3234	07	12546	25	7640	—	3148	—	1807
Šebrelje	6034	14	3649	39	9683	53	3097	—	906	48	440	—	2268	61	100
Škocijan	18693	36	16424	42	35117	78	11588	40	4586	62	6570	—	3215	50	576
Škofjaloka	12022	22	12148	35	24170	57	8954	60	5875	18	230	—	1000	—	60
Šmarije	5066	78	2515	26	7582	04	3406	—	2084	97	400	—	—	—	229
Šmartno pri Litiji	12401	83	12463	88	24865	71	10961	87	7702	31	1560	—	1060	—	203
Šturije	9658	66	9832	15	19490	81	6702	47	2328	63	3890	—	516	—	218
Štokovci	3233	38	4517	35	7740	73	—	—	—	—	4494	15	184	20	173
Št. Ilj pod Tur.	14831	20	16178	15	31009	31	11805	70	3631	97	2543	—	1510	73	175
Št. Janž	3462	11	4028	74	7490	85	2442	—	338	—	830	—	790	—	148
Št. Jernej	13756	54	11474	22	25230	76	6800	53	3065	04	7200	—	2408	25	+9
Št. Peter	25725	74	25426	88	51152	62	13746	—	10084	71	9532	—	2740	—	412
Št. Rupert	2749	05	3008	58	5757	63	1800	—	2463	12	480	—	150	—	—
Št. Vid pri Zatičini	17950	38	13567	45	31517	83	7015	74	11584	34	1800	—	500	—	401
Tinjan	3030	48	961	—	3991	48	2570	—	—	—	961	—	400	—	251
Tomaj	4096	06	3850	80	7946	86	2974	21	2439	88	1200	—	860	—	+3
Tomišelj	10738	87	10571	99	21571	99	2830	—	5810	77	2280	—	2598	10	332
Toplice	9245	72	13316	30	22562	02	5928	—	7138	47	4100	—	400	—	49
Trebelno	9575	26	7376	17	16951	43	3969	—	4075	01	3221	—	1410	54	211
Trnovo	42777	20	42713	36	85490	56	7598	71	23818	94	7901	61	16386	67	711
Tržič	11067	32	8987	90	20055	22	6747	14	5112	42	320	—	1309	56	157
Tržišče ?															
Tunice	2117	67	1570	—	3687	67	1549	—	120	—	150	—	280	—	43
Velike Lašče	13500	50	9902	63	23403	13	4048	—	1850	12	5600	—	2260	—	162
Vipava	21827	54	20778	24	42605	78	10921	—	7418	44	8947	—	8793	—	1147
Videm	1875	48	2270	13	4145	61	1370	—	995	50	1264	—	416	—	+3
Višnjagora	12114	48	12970	58	25085	06	8477	—	7269	—	2640	—	2317	81	411
Vojsko	1115	60	827	61	1943	21	812	11	807	26	—	—	202	—	28
Vodice	1575	30	2162	47	3737	77	747	—	502	—	1660	—	100	—	43
Vrhnika	20599	12	15887	25	36486	37	12721	75	9302	99	2220	—	460	—	—
Zagradec	9276	10	8272	11	17548	21	6796	—	4019	65	1220	—	1110	—	152
Zagorje ob Savi	11264	14	11411	55	22675	69	2772	20	2100	—	7200	—	—	—	+3
Zatičina	1582	32	623	24	2205	56	1221	—	553	11	—	—	—	—	68
Zg. Besnica	860	23	1134	66	1994	89	388	—	33	81	800	—	319	43	50
Zg. Tuhinj	6711	59	7445	06	14156	65	2826	—	3225	53	4150	—	493	—	172
Ziri	16145	99	13385	80	29531	79	11494	—	3612	14	9580	—	3930	—	257
Župa Raščane	514	65	105	—	619	65	1108	57	—	—	14504	88	150	—	82
Žužemberk	29555	69	26737	84	56293	53	15071	56	5527	20	11210	—	558	38	375

Denarni promet i bilance.

Društvo za štednju i zajmove u Barbanu,

registrana zadruga na ograničeno jamčenje, za treću upravnu godinu 1904.

Zadugari: početkom godine 1904 129, u upravnoj godini pristupilo 74, odstupilo 0, koncem godine 1904 203.

Zadružni dijelovi: početkom godine 1904 K 510—, uplaćeno tekom godine K 296—, isplaćeno tekom godine K ——, uglavničeni kamati K ——, koncem godine 1904 K 608—.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Gotovina 1. jan. 1904	127	93	Štedionički uložci .	1.192	—	Got. začetkom l. 1905	252	65	Zadružni djelovi .	806	—
Zadružni djelovi .	296	—	Tekući račun . . .	2.175	52	Zaostali kam. na zaj.	710	65	Štedionički uložci .	3 957	83
Tekući račun . . .	12 284	20	Zajmovi	17.466	—	Zajmovi	29.405	34	Pasivni tekući račun	25.058	55
Štedionički uložci .	3.219	—	Izpl. % na uložke .	25	26	Sadruž. dio „Sveze“	100	—	Prihrana god. 1903.	598	67
Zajmovi	4.158	50	Upravni stroškovi .	117	27	Knjige i tiskalice .	21	08	Dobitak god. 1904 .	258	21
Interesi	977	63	Gotov. 31. dec. 1904	252	65	Blag. po 10% odbit.	189	54			
Razni dohodci . .	165	44									
	21 228	70		21.228	70		30.679	26		30.679	26

Buzetsko društvo za štednju i zajmove,

registrana zadruga na ograničeno jamčenje za sedmu upravnu godinu 1904.

Zadugari: Pristupilo 114, odstupilo 5, koncem godine 1904 873. Poslovni djelovi: Upplaćano 3056, izplaćano 10, koncem godino 1904 v znesku K 3492—.

Zadruga je imala prošle godine prometa ukupno K 402.026—,

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Gotovina u blagajni	3.992	60	Zajmovi zadrugarim.	95.285	95	Gotov. 1. jenera 1904	1.057	22	Uložci i posude za		
Uložci i isposude .	124.686	40	Uložci vraćeni . .	49.140	27	Zajmovi kod zadr.	233.545	35	kapitaliz. interesi .	260 586	72
Praćeni zajmovi . .	35.315	68	Tekući račun . . .	44 615	25	Kamati zajmove . .	6 381	07	Zadružni dijelovi .	3 492	—
Tekući račun . . .	29.001	64	Kamati izpl. na ulož	10.718	61	Kam. tekućeg racuna	1.429	03	Plaćeni interesi . .	119	28
Primljeni interesi .	9.658	21	Zadružni dijelovi .	20	—	Vriedn. rezerv. fond.	3.892	14	Reservni fond . . .	3.892	14
Zadružni djelovi . .	456	—	Reservni fond . .	822	08	Vl. novac kod zav.	501	—	Čisti dobitak . . .	1.286	62
Upravni dohodci . .	427	38	Upravni troškovi .	1.408	77	Tekući račun . . .	22.263	52			
			Nakup inventara .	116	94	Inventar	307	43			
			Nakup knjiga i tisk.	352	82						
			Gotov. 31. dec. 1904	1.057	22						
	203.537	91		203.537	91		269.376	76		269.376	76

Posojilnica v Križevcih,

registrovana zadruga z neomejeno zavezom, za šesto upravno leto 1904.

Člani: Število članov začetkom l. 1904 187, v upravnem letu pristopilo 42, odpadla 0, število članov koncem l. 1904 229.

Deleži: začetkom l. 1904 187, v upravnem letu prirastlo 42, izplaćano 0, koncem l. 1904 229, odpovedano 0.

Denarni promet: K 196.430.44.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Deleži	84	—	Vzdig. hran vloge .	39.275	95	Posojila	110 451	78	Deleži	458	—
Hran. vloge s kapit.			Dana posojila . . .	41 030	—	Tekoči račun s zvezo	7.750	15	Hranilne vloge s ka-		
obrestni	70 489	98	Tekoči račun s zvezo	12 231	10	Inventar premični .	359	24	pitaliz. obrestni .	117.984	42
Vrnjena posojila . .	7.358	72	Obr. hr. vlog izplač.	38	75	Zaostale obr. posojil	548	97	Predplač. obr. posojil	470	81
Tekoči račun s zvezo	10.568	94	kapit.	4.342	60	Delež pri Zadr. zv.	200	—	Rezervni zak. z obr.	1.564	23
Obresti tek. načuna .	231	10	Upr. in urad. stroški	372	81	Nal. den. pri Krški p.	468	21	Čisti dobiček . . .	764	61
Plač. obresti od pos.	5 260	05	Rentni davek in ne-			Got. začet. leta 1904	1.463	74			
Upr. in uradni prisp.	89	31	posr. pristojbine .	41	14						
Pristopnine	84	—	Nagrade	151	—						
Gotovina začet. leta	4.780	99	Got. koncem l. 1904	1.463	74						
	98 947	09		98 497	09		121 242	07		121.242	07

Hranilnica in posojilnica na Krki,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za prvo upravno leto 1904.

Člani: začetkom leta 1904. 0, v upravnem letu pristopilo 32, odpadlo 0, koncem leta 1904. 32.

Deleži: začetkom leta 1904. 0, v upravnem letu prirastlo 32, izplačano 0, koncem leta 1904. 32, odpovedano: 0.

Denarni promet: K 89.397.—.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Deleži	64	—	Vzdig. hran. vloge .	1.855	—	Posojila	11.260	—	Deleži	64	—
Hran. vloge s kapit. obrestmi	41.159	22	Dana posojila . . .	11.360	—	Tekoči račun s zvezo	25 314	93	Hran. vloge s kapit. obrestmi	39.304	22
Vrnjena izposojila .	100	—	Tekoči račun s zvezo	26.303	39	Inventar premični .	554	50	Čisti dobiček	43	65
Tekoči račun s zvezo	988	46	Inventar premični .	577	30	Delež pri Zadr. zvezi	200	—			
Inventar premični .	22	80	Obr. hran. vlog izpl.	—	69	Got. koncem 1. 1904	2.082	44			
Obresti tek. računa	373	39	Obr. hr. vl. kapitaliz.	541	60						
Plač. obr. od posojil	230	50	Upr. in urad. stroški	119	30						
Upr. in urad. prisp.	69	35	Prehodni	2.700	—						
Pristopnine	32	—	Delež pri Zadr. zv.	200	—						
Prehodni	2.700	—	Gotov. 31. dec. 1904.	2.082	44						
	45.739	72		45.739	72		39.411	87		39.411	87

Hranilnica in posojilnica v Preski,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za drugo upravno leto 1904.

Člani: stanje začetkom leta 21, v upravnem letu prirastlo 22, odpadlo 0, koncem leta 43.

Deleži: stanje začetkom leta 21, v upravnem letu prirastlo 22, odpadlo 0, koncem leta 43, odpovedano: 0.

Denarni promet: K 64.578.24.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Deleži	44	—	Vzdig. hranil. vloge	2.606	62	Posojila	8.960	—	Deleži	86	—
Hranilne vloge s kapitalizov. obrestmi	24.316	64	Dana posojila . . .	9.060	—	Tek. račun s zvezo	15 187	19	Hranilne vloge s kapitalizov. obresti .	25 241	20
Vrnjena posojila .	500	—	Tekoči račun s zvezo	18.496	17	Inventar premični .	466	75	Predp. obr. posojil .	120	51
Tekoči račun s zvezo	6.503	42	Inventar premični .	491	30	Zaostale obr. posojil	8	08	Prehodni znesek . .	97	23
Obresti tek. računa	499	55	Obr. hr. vl. izplačane	21	70	Delež pri Zadr. zvezi	1.000	—	Rezervni zaklad . .	12	15
Plač. obr. od posojil	278	21	Obr. hran. vlog kap.	583	35				Čisti dobiček	64	93
Upr. in urad. prisp.	27	29	Upr. in urad. stroški	29	67						
Pristopnine	22	—	Rentni davek in nep. pristojbine	—	31						
Prehodni zneski . .	97	23	Delež pri Zadr. zv.	1.000	—						
Gotov. začet. 1. 1904	—	78									
	32 289	12		32 289	12		25.622	02		25.622	02

Ročko društvo za štednje i zajmove,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo za peto upravno leto 1904.

Člani: stanje začetkom leta 86, v upravnem letu pristopilo 84, izstopilo 0, koncem leta 170, odpovedano 0.

Deleži: stanje začetkom leta 88, v upravnem letu prirastlo 84, odpadlo 0, koncem leta 172.

Denarni promet: K 40.118.05.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Deleži	332	—	Vzdig. hran. vloge .	203	—	Posojila	26 354	27	Deleži	634	—
Hranilne vloge s kapitalizov. obrestmi	7.842	95	Dana posojila . . .	16 408	66	Tek. račun s zvezo .	998	—	Hran. vloge s kapit. obrestmi	13.525	10
Vrnjena posojila .	3.771	85	Tekoči račun aktivni	998	—	Inventar premični .	245	55	Tekoči račun s zvezo in drugimi	16.177	10
Tekoči račun pasivni	7.869	97	Obresti hran. vlog izplačane	302	20	Zaostale obr. posoj	940	02	Vrednost tiskovin in knjig	57	60
Plačane obr. od pos	498	07	Obresti hran. vlog kapitalizovane . .	402	60	Zadr. delež pri posojilnici v Trstu .	20	—	Predplačane obresti posojil	10	05
Pristopnine	166	—	Obresti tek. računa	169	82	Plačane obresti tekočega računa . . .	40	28	Rezervni zakladi . .	557	54
Dobiček pri blagu .	377	51	Upr. in urad. stroški	226	97	Gotov. 31. dec. 1904	2.695	55	Čisti dobiček	447	48
Gotovina začet. leta	548	45	Gotov. konec 1. 1904	2 695	55						
	21 406	80		21.406	80		31.351	27		31 351	27

Hranilnica in posojilnica v Senožečah,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za deveto upravno leto 1904.

Deleži: stanje začetkom l. 1904 570, v upravnem letu prirastlo 24, izplačano 4, koncem l. 1904 590, odpovedano: 2.
Denarni promet: K 90.117.89.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Deleži	24	—	Deleži	4	—	Posojila	63.611	—	Deleži	590	—
Hranilne vloge s kapitalizov. obresti	6 090	—	Vzdig. hr. vloge	2.465	63	Inventar premični	327	05	Hranilne vloge s kapitalizov. obresti	14 089	50
Izposojila	9.155	—	Vrnjena izposojila	15 555	—	Zaostale obr. posojil	697	65	Izposojila	45.749	84
Vrnjena posojila	22 095	—	Dana posojila	22 260	—	Urad. troški za iztir.	236	15	Predplač. obr. pos.	425	88
Vrjeni uradni stroški	191	17	Inventar nepremični	549	40	Delež pri „Zadr. zv.“	200	—	Rez. zaklad z obr.	3 898	04
Obr. hran. vlog kap.	509	42	Obr. hran. vlog izpl.	21	30	Delež pri „Lj. pos.“	5	—	Čisti dobiček	764	62
Obresti pos. povrn.	425	88	Obr. hran. vlog. kap.	509	42	Gotov. 31. dec. 1904	401	03			
Plač. obr. od posojil	3.525	76	Obr. pos. povrnjene	9	58						
Upr. in urad. prisp.	168	59	Upravni stroški	525	71						
Pristopnine	8	20	Rent. dav. in nep. pri.	26	94						
Gotov. zač. leta 1904	469	73	Obresli od izposojil	2.504	13						
Obresti izposojil	2 504	13	Gotov. 31. dec. 1904	401	03						
Zamudne obresti	87	95	Uradni stroški	427	32						
Razni dohodki	5	63									
	45.259	46		45.259	46		65 477	85		65.477	85

Posojilnica pri sv. Lenartu,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za osemnajsto upravno leto 1904.

Člani: začetkom leta 1383, v upravnem letu pristopilo 284, odpadlo 0, koncem leta 1667.

Deleži: stanje začetkom leta 1383, v upravnem letu prirastlo 284, izplačano 0, koncem leta 1667; odpovedano.

Denarni promet: K 590.526.64.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Deleži	1.850	—	Vzdig. hran. vloge	110.919	06	Posojila	314.781	14	Deleži	9.888	—
Hran. vloge s kapit. obrestmi	124 964	81	Dana posojila	122.965	28	Naložen denar	2.300	11	Hran. vloge s kapit. obrestmi	327.394	10
Vrnjena posojila	93.714	15	Tekoči račun s zvezo	35 000	—	Inventar premični	503	82	Tekoči račun s zvezo	8.394	85
Tekoči račun s zvezo	34.126	32	Inventar nepremični	40	60	Inventar nepremični	33.357	71	Predpl. obr. posojil	2.718	89
Inventar nepremični	57	—	Inventar nepremični	3 168	—	Zaostale obr. posojil	11 148	66	Rezervni zaklad	17.865	69
Plač. obr. od pos.	19 873	74	Obr. hran. vlog izpl.	2.013	79	Delež pri „Zvezi“	1.000	—	Čisti dobiček	3.246	32
Upr. in urad. prisp.	3 355	06	Obr. hran. vlog. kap.	12 840	67	Nepovr. sod. troški	1.968	98			
Pristopnine	328	—	Obresti tek. računa	948	87	Nevzdignjena divid.	10	—			
Zamudne obresti	1.134	35	Upr. in urad. stroški	3.078	81	Vadij	9	09			
Tiskovine	81	40	Ren. dav. in nep. pr.	174	98	Gotov. konec l. 1904	4.363	34			
Najemnine	836	—	Nagrade	960	—						
Povrnj. sod. stroški	424	72	Sodni troški	362	44						
Dividenda	10	—	Popravila	596	65						
Gotov. 31. dec. 1904.	16.681	94	Got. koncem l. 1904	4.368	34						
	297 437	49		297 437	49		369 507	85		369 507	85

Vrbničko društvo za štednjo i zajmove,

registrana zadruga na neograničeno jamčenje za petu upravnu godina 1904.

Zadugara bilo je dne 1. januara 1904 210, pristupilo 54, odstupilo 8, stanje 31. decembra 1904 256.

Zadružnih djelova bilo je dne 1. januara 1904 K 420, primljeno ih je tekom godine 1904 K 108, izplačeno ih je K 16, stanje 31. decembra 1904 K 512.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Gotovina blag. 1. januara 1904	1.452	96	Zajmovi zadrugar.	26.582	—	Gotov. u blag. 1. januara 1905	289	90	Zadružni djelovi	512	—
Zadružni dijelovi	108	—	Plaćeni interesi	1.273	48	Zajmovi kod zadrug	60 107	53	Uložci i posude	58.984	41
Od uložaka i posuda	38 220	46	Uglavniceni interesi	579	44	Inventar	5	19	Reservni fond	1 829	17
Povraćeni zajmovi	4 961	25	Vraćeni zadr. dijel.	16	—	Tiskalice i knjige	85	59	Predplaćeni kamati	3	85
Interesi	2 025	08	Vraćene pos. i ulošci	17.933	17	Kamate kod zadrug.	1.374	32	Čisti dobitak	533	10
Pristupnine	54	—	Upravni troškovi	227	57						
Razni prihodi	20	10	Gotov. u blag. 31. decembra 1904	289	90						
Od utržeue modre galice i sumpora	59	71									
	46.901	56		46.901	56		61.862	53		61.862	53

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h
Blagajniški preostanek 1. 1903 . . .	825	30	Izplačani deleži . .	23	—
Vplačani deleži . .	20	—	Vrnjena izposojila .	3.000	—
Pristopnine . . .	6	—	Izdatki za blago . .	40.174	42
Prejemki za blago .	48.494	60	Voznina	789	79
Prehodni	450	—	Užitnina	888	73
Vzdig. nalož. denar	4.547	70	Inventar premični .	14	—
Upravni prispevek .	—	20	Pridobinski davek	104	—
			Neposredna pristojb.	—	60
			Upravni stroški . .	874	37
			Obresti izposojil. .	1.018	20
			Prehodni	450	—
			Delež Gosp. zvezi .	20	—
			Gotov. 31. dec. 1904	1.386	69
	54.343	80		54.343	80

Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Vrednost blaga . .	14.522	46	Deleži	1.573	—
Ter. na blagu pri zad.	2.483	29	Neizpl. obr. deležev	31	86
Ter. na blagu nezad.	2.965	65	Izposojila	19.820	—
Inventar premični .	790	25	Dolg na blagu nez.	2.333	37
Naložen denar . .	1.052	30	Rezer. zaklad z obr.	569	09
Obresti od tega . .	123	52			
Delež pri Zadr. zvezi	200	—			
Delež pri Gosp. zv.	20	—			
Izguba	783	16			
Gotov. 31. dec. 1904	1.386	69			
	24.327	32		24.327	32

VABILO na OBČNI ZBOR

„Kmetijskega društva v Žužemberku,

reg. zadruga z neomejeno zavezo,

ki se vrši, v nedeljo, dne 3. septembra 1905. ob pol 4. uri
popoldne, v dvorani novega poslopja poleg župne cerkve
v Žužemberku.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Potrjenje računskega zaključka za l. 1904.
3. Sklepanje o razdružbi zadruga in volitev likvidatorja.
4. Slučajnosti.

Ker občni zbor dne 30. julija t. l. ni bil sklepčen radi
prepičle udeležbe, sklepa ta občni zbor v smislu § 37.
naših pravil veljavno ne glede na vdeležbo.

Načelstvo.

GOSPODARSKO BERILO.

Nova železnica in naše dolžnosti.

2. Gozdi in lesna trgovina.

(Nadaljevanje.)

Zdaj se po domovini ponavlja, kar se je nekdanj
godilo na Krasu. Mogočne šume so posekali in na
naših hrastih postavili Benetke, ki so rastle v bo-
gastvu, uplivu in moči, naše ljudstvo pa je propa-
dalo, zemlja je dobila skalnat nerodoviten značaj.
Zdaj sekajo povsod. Na mnogih krajih so gozdi po-
polnoma upostošeni; brinje in vres pričata, da se
veča nerodovitnost. Marsikje se vidijo pusta gola
rebra, a tuji bogatijo. Z zakladi naše zemlje jim
dajemo moč, da nas zatirajo

Les je začelo zmanjkovati. V slučaju kakega
hudega požara ne bodo več imeli potrebnega stavbe-
nega lesa, dasiravno je dežela glede bogastva gozdov
na drugem mestu. Poznam kraje, kjer so pred leti
vsaki dan po več vozov tramov izvažali, zdaj večini
posestnikov še za kurjavo primanjkuje. To je huda
rana na narodnem gospodarstvu. Povsod smo že za-
čeli izboljševanje, tukaj še poskusili nismo.

Največ dobrega je še storila vlada, ko je gozdno
postavo precej hudo izvrševala, kar je bilo pa le v
kmetovo korist. Tu se pa posebno jasno vidi, da za
izboljšanje gospodarstva niti najboljja postava brez
vzgoje ljudstva in navodil ne zadostuje. Primerilo se
je pogosto, da je kupec, ki je spoznal vrednost gozda,
sam napravil pogodbo, poravnati vsako slučajno kazen.
Vedel je za svoj dobiček in kazen lahko poravnal.
Navadno pa niso bili dogovori zadosti natančni, kupec

je šel z lesom in kmeta prepustil raznim sitnostim.
Posestnik je bil klican pred gosposko, naložila se
mu je kazen, naložilo gozd zopet zasaditi, očistiti,
vse odpadke stran spraviti Napravil je quid
pro quo, nekaj na videz, čim manj tim bolje. Svet
je bil posekan, zarastel se ni več, gosposka se zanj
ni več brigala. Tako so nastale in se še množijo
goličave po deželi. Tu je postava pomankljiva. Za-
deti bi morala s tako občutno težo tudi podjetnika,
da bi bilo upostošenje gozdov nemogoče. Nisem pri-
jatelj birokratizma. Toda glede varstva in posebno
novih nasadov in izboljšanja gozdov bi bilo treba še
ostrejših postav. Gospodarskim odsekom ali župan-
stvom bi se morala dati večja moč. Kjer je ti ne
izpolnujejo, bi morala okrajna gozdna nadzorstva z
vso odločnostjo novo pogozdovanje vzeti v roke, ker
drugače ne bo kmalu boljše. — V krajih, kjer imajo
še mnogo gozdnega sveta, se pogosto izgovarjajo:
„Nam ni treba paziti in zasajati, imamo še veliko.“
Taki nazori spodkopujejo temelje gospodarstva, ki
vedno teži le po izboljšanju in izrabljanju vsega,
kar je mogoče. Če imate dosti, bi lahko še več in
boljše imeli.

Čudno se mi zdi, da smo ravno gozde tako za-
nemarili. Res nam manjka večakov in vzgojiteljev,
kar se pa obrača na boljše. Kakor je razvidno iz
imenovane knjižice: Navod za oskrbovanje malih
gozdov, so se začeli v to poklicani vladni krogi za-
nimati za malega posestnika. Pogovarjal sem se z
nekaterimi gospodi te stroke, ki so mi pravili, da
imajo na tisoče vsakovrstnih sadik pripravljenih za

kmeta. Dajo jih radi občinam zastonj in sami vodijo ves nasad, če ljudje tlako delajo. Ali ni to dobra volja, pomagati našemu ljudstvu?

Saj ima vlada dolžnost biti vzgojiteljica naroda. Prosimo vedno na novo, da dotični uradniki pregledajo in preiščejo gozde, ljudstvu predavajo in stavijo praktične nasvete. Za take velike gospodarske naloge nam bodo naši poslanci na priporočilo vlade izposlovali državne podpore, kjer bo delo za naše moči pretežko. Glavno moramo seveda sami storiti. Jasne nam morajo postati naše dolžnosti do gozdov in gozdnega gospodarstva, izmed katerih jih nekaj omenjam:

1. Očistimo gozde! Povsod po gozdih se nahaja veliko preveč brinja, vrese, borovničevja, robid in malih grmičev. Seme drevesa ne more pasti na zemljo, nove sadike so nemogoče. Kjer se katera vendar prime, se navadno ob košnji pokosi. Kakor znano, je vres jako slabo gnojilo, ker prepočasi v zemlji gnije; brinje in robida pa posestniku tako ne prinašata nobenega dobička. Trnje je treba izkopati, brinje do korenin posekati. Če je tako grmovje na zasebni lasti, bo skrben gospodar sam vse očistil. Če je pa občinska last, je pa velik križ. Blagajna je prazna, gospodarski odsek se boji zamere pri sosedih in botrih, ukaže se še včasih nekaj, spolni malo, ker se domačih ljudi nobeden dosti ne boji ukazov vaše gosposke. Tu bo treba seveda temeljite spremembe. Z ljudmi, ki nimajo volje in odločnosti se sploh ne da nič narediti. Morebiti bi šlo še najlažje, ko bi se v ta in druge podobne gospodarske namene pobirala naklada na opojne pijače. Zdi se mi nemogoče, da bi deželni odbor temu ne pritrdil, če mu je res mar za izboljšanje gospodarstva, o čemur ni dvomiti. Ko bi imeli denar, se lahko pošljejo delavci na občinske stroške, ki delo natančno izgotovijo. — V nekaterih gozdih je preveč kamenja, ki bi se moralo znositi na kupe, ali porabiti za izboljšanje potov. Če je gozdov malo, da kuriva primanjuje, poberejo reveži prav kmalu v gozdu ostale veje in trske, kar jim naš gospodar po stari navadi dobrovoljno prepusti. Kjer je pa lesa veliko in so gozdi bolj oddaljeni, puste navadno te ostanke v gozdu, kar zelo ovira, deloma onemogočuje rast malih dreves. Treba je torej vse očistiti in na kup znositi. Hodil sem po visokih zasebnih, kakor tudi občinskih gozdih. Vse leži vprek: debela, veje, trske, kamenje itd. Kako bi moglo v takih razmerah dobro rasti malo drevesce? Torej delo!

2. Zasadimo povsod, kjer je treba, nove nasade! Če se je preveč sekalo, se drevje le težko in redko samo zaplodi. Že po postavi je zapovedano, da se morajo pri čisti seči pustiti semenjaki, lepa, če tudi ne najmočnejša drevesa, za mladi naraščaj v razdalji 14. metrov vsaksebi. Kjer je gozd že končan, se

menjakov ni več, treba je sadike od drugod dobiti. Marsikateri posestnik je pa imel pri tem bridke skušnje. Sadike, ki jih je zasadil z velikimi stroški, se niso prijele. Vzrok je skoro vselej nepremišljeno ravnanje, mlade rastline iz toplejših krajev saditi v mrzlejšje. V dolini je bilo že toplo, ko so mlada drevesca izkopali. Sok se je pretakal po deblu. V hribih je zjutraj občuten mraz, drevesca, navajena že na toploto, usahnejo. Videl sem tudi nasade, ki so bili strogo zaprti živini, toda prevelika trava ni dala duška mladim smerekam, — vse se je posušilo.

Ali bi ne bilo pametno, da bi si vsaka občina napravila posebni gozdni vrt v isti višini, kakor so navadno gozdi? Stroški bi bili neznatni in bi se lahko pokrili z naklado na opojne pijače. Na enem aru zraste 30—40.000 triletnih smrek, 15—20.000 mecesnov, 7—10.000 štiriletnih jelk. — Preskrbi se dobro seme, izbere v gozdu, če mogoče blizu vode prilično globoka, ne kamenita zemlja. Če se živina blizu ne pase, ni treba ograje. Seje se v vrstah, ki so 12—15 cm vsaksebi. Da se varuje seme, se pokrije nasad rahlo z zemljo in na to polože brinjeve veje, ki ostanejo na gredicah, dokler seme popolnoma ne vskali. Pri smrekah in mecesnih se potem postavijo ob strani, da setev obsenčujejo, ker jim prevroče solnce škoduje. Ob hudi suši je treba prilivati, po leti večkrat opleti. Kjer rabimo posebno trdne rastline za skalovit svet, ki je vetrovom izpostavljen, naj se sadike enkrat na vrtu presade.

3. Zboljšajmo pota in olajšajmo spravljajanje lesa. Glede gozdnih potov smo še zelo zaostali. V nizkih gozdih se nahajajo globoko izvoženi kolovozi, kjer bi se vse skoro v blatu potopilo. V višjih gozdih pa navadno še pota ni. Vozi se, toda kako in koliko? Najbrž so ta grozna pota vzrok, da se na Gorenjskem posebno v Bohinju, razmeroma trikrat toliko kobil konča kod drugod. V nekaterih krajih imajo navado debela navzdol valiti, kar konča vse mlade sadike. Če se pa les kar doli peha, pride v ravnino ves raztolčen in razbit, sposoben le še za drva. Gotovo je tudi, da se na ta način vedno večajo one ostudne grape, ki niso nobeni občini v lepoto.

Koliko bi mogle storiti glede izboljšanja gozdnih potov občine, ali prav za prav podžupani, ker v njih delokrog spada skrb za gozdne ceste. Neizmerno škoduje ona brezbržnost in malomarnost, ki se boji vsacega truda, in on strah pred vsemi: ta bo hud, temu ne bo všeč. Tu je treba odločnih, celih mož. Morebiti bi se z naklado na pijače dale povsodi izboljšati gozdna pota. Tudi združništvo ima tukaj lep delokrog. En sam ne more. Združi se več posestnikov, ki imajo v istem kraju posestvo. Po množini lesa prevzamejo vsak nekaj dela. — Le onega starega greha ne sme biti med nami: prepira in nesloge. „Kaj meni bližnji mar, ali bom drugemu delal“. Pa

pride strah, da bi imel sosed več dokička pri tem. Tako ne govorijo in ne delajo možje, ki jim je res mar povzdiga občnega blagostanja z lastno koristjo. Vsi za enega, eden za vse.

Pogosto se dajo brez posebnih stroškov napraviti v gozdu riže, leseni žlebovi, ležeči na tleh, na malih podmostkih ali na kobilah. Pri spravljanju lesa po rižah je izguba lesa neznatna. Kjer so večja posestva in je spravljanje lesa prav težavno, se rabijo tudi žične vrvi (bremsi).

Spomini z II. poučnega potovanja kranjskih kmetovalcev.

Priobčil Ivan Lukičev.

III.

Gnoja, kakor nekdanj, tako še danes ne znamo dostojno ceniti. Umetnih gnojil pred petdesetimi leti kranjski kmet še prav nič poznal ni. Gospodarji so gnojili kakor so vedeli in znali izključno le s hlevskim gnojem, ki pa mnogokrat ni bil vreden imena. Gnojilo se je seve samo polje. Za travnik ni bilo gnoja nič, istotako tudi za sadni vrt ne.

Dandanašnji je v tem oziru tudi na Kranjskem že precej drugačno. Podučne gospodarske knjige, časniki in razni drugi spisi ter številna predavanja o umnejšem gospodarstvu so nas zdramila. Jelo se je zlasti zadnja leta resno misliti na zboljšanje zemlje z umnejšim in rednejšim gnojenjem. In marsikdo je pričel z vse večjo pazljivostjo si pripravljati gnoj ter zbirati gnojnico, premožnejši so pa segli celo v žep in jeli naročati za poskušnjo umetnih gnojil; vendar se gnojišča in greznice v obče le še preveč zanemarjajo.

Je pač še mnogo, mnogo gospodarjev-nemarnežev, ki menijo, da store gnoju že vse, če ga izvozijo iz hleva na gnojišče, od tod pa na njivo; ker betoniranih greznic ne poznajo, puste tudi gnojnico meni nič tebi nič kar odtekat. Za take „desce“ bi bilo kaj dobro, ko bi jih človek mogel pograbit za kodre pa jih tresti v Velsberg ali pa v Grabenhof, tje na Štajersko, da bi videli, kako se gnoj dela in uporablja, in kako se gnojnica ceni.

Na Velsbergu ima vitez Dehne krasno posestvo. Prekrasna lega, uzorni red, prikupljiva snaga. Tako posestvo ogledovati je za vsakega posameznika prava naslada. Posamna poslopja, vrtovi, nasadi, hlevi, živina, vse naravnost krasno! Škoda, da nismo imeli seboj fotografa, ki bi bil vsako posameznost „gori vzel“ ter dal vsakemu posamezniku vse slike seboj, da bi jih kazal svojim sosedom. Res, le videti je treba, povedati se ne da, je preveč, premnogovrstnih predmetov, ki so nam padli tu v oči!

Kakor v Grotenhofu smo videli tudi tu celo vrsto izredno lepih pingavk. Bik ima dobra tri leta,

pa tehta 960 kg. Krave so vse brez izjeme izborne molznice: poprečno daje vsaka do 4000 litrov mleka na leto; so pač — kakor rečeno — pingavke.

Teleta tu, kakor tudi drugje, kjer smo bili, nikdar ne sesajo pri kravi. marveč se napajajo, pa vzrasto v prave velikane. In te velikanske živali stoje v stajah samo meter širokih in dva metra dolgih; zato tudi potrebujejo prav malo nastilja.

„Pridi, kmet, se lês učit“, kako ravnaajo z gnojem in gnojnico!

Gnoj spravljajo po štirikrat na dan izpod živali iz hleva; s posebno vestnostjo ga na to tlačijo in dan za dnem polivajo z gnojnico, ki po betoniranih jarkih odteka v prostorno gnojnično greznico, od koder se prilično odvaža v posebnih vozeh na travnike. Trava je vsled opetovanega polivanja z gnojnico izredno gosta, jako tečna in silno visoka: imenujejo jo z nekakim posebnim ponosom: „naša umetna trava“.

Tu nam je pojasnjeval prijazni oskrbnik gnojitev. Na vprašanje, jeli rabi kaj umetnih gnojil, je odgovoril: „jih ne potrebujemo, ker imamo za travnike domačega gnoja za potrebo, polja pa — kakor vidite — itak ne obdelujemo“. „Polje dandanašnji tu nič več ne nese, bržkone tudi pri vas ne — tako je nadaljeval; — zato proč ž njim: spremenite ga v travnike, preuredite si hleve, z dobrimi molznicami jih napolnite, na gnoj obrnite vso svojo pozornost, gnojnico pa skrbno lovite!“ Umetna gnojila so draga, a v gotovih slučajih res boljša kot domači gnoj; toda misel, da zadostujejo za več let zlasti na travnikih, je napačna.

Res, da se na umetno gnojenem travniku pokaže že prvo leto nova, posebno gosta in tečna krma; toda, če gnojenje ne boš ponovil vsaj čez par let, bodo te nove koreninice polagoma usahnile, in sadovi umetnega gnoja izginejo. Skušnja uči, da je najpametneje omisliti si gnojilo, ki dotični zemlji najbolj prija, zdatno zagnojiti, potem pa vsaj vsako drugo leto malo pritresti ali pa z gnojnico zaliti.

To je glavni nauk, ki smo ga odnesli s prijaznega Velsberga, obljubili smo si pa ohraniti v prijaznem spominu oskrbnika in njegove ljudi, ki so se nam z izredno uljudnostjo in postrežljivostjo posebno prikupili.

IV.

Na zgornjem Štajerskem smo se ustavili v Admontu. Ondi smo si ogledali naslednji dan bližnjo planino, hleve in pašnike, nazaj grede pa na novo urejeno deželno šolo za planinarstvo v Grabnerhofu.

Planinski hlevi so leseni, prav jednostavni, nizki; toda prav svetli in zračni. Škoda, da ni bilo na razpolago razglednic s sliko teh res uzornih hlevov; marsikatero bi bili spečali prijazni Admončani.

Trava na planini je taka kakor pri nas na najlepših travnikih. To dela gnojnica. Med živino prevladuje murbodenska pasma. Goved te pasme je visoka, lepa, pepelkasto bela, nekam gosposka in moška, med tem ko so pingavci, dasi iste velikosti, nam le bolj prikupljive zunanosti, ter bolj ponižne narave.

Tudi tu so nam posebno zabičavali skrb za hlevski gnoj, za kompost in gnojnico. No, in ker smo poleg besedij, ki smo jih v tem oziru toliko čuli, tudi na lastne oči videli prelepe uspehe gnojenja, smo si izletniki trdno sklenili, da bomo z gnojem in gnojnico res začeli vse drugače gospodariti, sosedom pa trobili v uho: „Gnoj in gnojnica je za te zlato!“

Pa še en drug nauk smo tu s posebno pozornostjo poslušali in ga tudi sklenili doma z vso resnobo uvaževati: to je nauk o krmljenju.

V Grabnerhofu, pa tudi drugod po gornjem Štajerju krmijo — čujte! — samo dvakrat na dan, molzejo pa — trikrat. Prosili smo pojasnila, in gosp. učitelj Šnajder nam je to ravnanje natanko razložil in popolnoma opravičil. Rekel je med drugim: „Če bi mi krmili trikrat, bi bila to velika potrata, ker žival potrebuje za prebavljanje krme celih 12 ur; če bi torej preje krmili, prisilili bi s tem, da gre prejšnja krma kolikortoliko neprebavljena naprej. Dalje nas je opozarjal na to, da se živini krma polaga cela, torej nezrezana. Samo dolga ržena slama in tista dolga „umetna trava“ se komolec dolgo zreže. Na ta način si prihranijo gori mnogo dela pa tudi precej krme, ker cele krme žival znatno manj potrebuje kot zrezane; to pa zato, ker mora celo, nezrezano, žival vse bolj grizti in boljje osliniti nego kratko. Tako dobra s slino prepojena krma je pa mnogo bolj prebavljiva ter mnogo več zaleže kot kratka, katero žival prehitro požira, je dovolj ne zgrize in seve vse premalo oslini. Vrhutega se pa pri kratkem rezanju krme konča mnogo najboljših snovi, ki se podrobe, spremene v prah in pridejo v smeti, namesto da bi storilo svojo dolžnost v živinskem želodcu.

Trditev, da se krava mora molzti takrat, kadar jé, ker sicer ne da toliko mleka, je napačna, bosa; zakaj ravno nasprotno je resnično, čemur bo vsaki količkaj razsodni pospodar brez ugovora pritrdil.

Navedeni razlogi za le dvakratno krmljenje so tehtni, zato smo si tudi ta nauk dobro zapomnili in hkrati sklenili po njem tudi doma urediti krmitev.

V St. Štefanu smo si ogledali veliko zadružno mlekarno in sirarno. Tudi tu negujejo murbodensko „gosposko“ pasmo, medtem ko v St. Lambertu rede lepe „marijadvorke“ z rumenimi parklji.

Potovanje je minilo, spomini in nauki so ostali; sklepi storjeni, med potom pa naj postanejo dejstva!

To zadnje bo g. voditelju Legvartu gotovo najboljšo zadostilo in plačilo za njegov trud, ki ga je žrtvoval ob tej priliki poln nad v boljšo, veselejšo gospodarsko bodočnost na Kranjskem!

Ti pa, dragi zadružnik, ki si pazljivo prečital te kratke spomine in se Ti morda sline cede po uzorno urejenem hlevu, pohiti ob priliki v Ljubljano, pa si oglej hlev v Marijanišču, prihodnje leto boš pa skoro isto, seve v manji meri, lahko videl tudi na Rovih pri Kamniku, v Mošnjah in morda še kje drugje; saj izmed 50 udeležnikov II. poučnega potovanja jih bo menda vsaj petina, ki bodo to, kar so sklenili na potu, v doglednem času tudi dejansko izvršili.

Vinoreja in kletarstvo.

Boj proti trtnim boleznim in drugim uimam.

Ni ga skoro časnika in strokovnega lista, ki bi ne prinesel dan za dnevom kako presenečenje o nastopu te ali one trtne bolezni ali o poškodbi trt in drugih pridelkov po tej ali oni uimi. Malokateri vinski okraj, bodisi na Kranjskem, Štajerskem, Primorskem in v drugih avstrijskih kronovinah, kakor tudi v drugih slovečih vinorodnih državah, je letošnje leto ostal neprizadet.

Povsod razsajajo letošnje leto najbolj peronospora ter nevihte, manje grozdna plesnoba.

Peronospora je pobrala po nekod en četrt do polovice trgatve. In ker je po rosah ali dežju navadno pripekalo močno solnce, je tudi takozvani solnčni ožig (Sonnenbrand), solnčnim žarkom naravnost izpostavljene liste ožgal, tako da so isti kakor od peronospore napadeni porujaveli ter se kmalu posušili in odpadli.

Kdor ni svojega trtja jako zgodaj in o pravem dnevnem času škropil in kdor ni tega dela še pozneje enkrat ali dvakrat izvršil, bo imel prav slabo letino. Seveda je tudi tu — kakor pri vsaki stvari — morebitna izjema, na kar pa se ni tudi v bodoče opirati.

V mnogih krajih, kjer je bolezen še le v drugi polovici julija trte močno napadla in če so dobro oskrbovane, t. j. če so dobro zagnojene in da imajo močno raščo, se bodo še prav dobro popravile; in grozdje, ki ni počrnelo, kar ga je torej ostalo zdravega, se bo še lepo razvilo in dobro dozorelo, ako so se močno napadeni, ogoljeni, vrhnji poganjki, kakor tudi napadeni stranski izrastki ali zalistniki primerno skrajšali ter odstranili vsi nepotrebni poganjki. Posebno pa še, če so se tako obrezane trte še enkrat dobro poškopile.

Kdor pa ni tega dela iz enega ali drugega vzroka popred izvršil, je neobhodno potrebno, da to sedaj

stori, zlasti pa tam, kjer je pri zadnji nevihti toča potolkla.

Ako se namreč puste po toči ali drugače pokvarjene vrhnje trtne poganjke neprikrajšane, poženejo ti mnogo malih stranskih izrastkov in listov, ki spodnjim delom nič ne koristijo, nasprotno jemljejo jim prepotrebno hrano, in ker so previsoko, jih ni mogoče poškopiti ali le s težavo in z velikimi stroški. To pa se mora še enkrat izvršiti, ker drugače še te peronospora pokonča.

Lažje in z mnogo manjšimi stroški je možno poškopiti primerno skrajšane mladike in pozneje iz teh nastale nove poganjke. Tako prikrajšanje ima še to dobro prednost in lastnost, da se spodnji les in listi bolj utrde, da se razvijejo krepkejši novi listi le na pravem mestu, kar znatno vpliva na pravilno dozorevanje lesa in grozdja.

Vsak vinogradnik, katerega je žalibog zadela letos taka usoda in komur je na tem, da si zagotovi vsaj za prihodnje leto lepo, zdravo in rodovitno trtje, naj tega važnega dela vsaj sedaj ne opusti.

Pripomniti moramo, da je odrezane dele zakopati v gnoj ali v zemljo ali jih pustiti na od vinograde oddaljenem kraju posušiti ter sežgati, kajti v napadenem trtnem listju je še mnogo kaljivega peronosporinega semena, ki še vedno napade nove liste. Ako so pa listi zakopani, oziroma če se vse sežge, se na ta način seme ali trose pokonča, vsled česar se bolezen v nastopnem letu zmanjša.

Nesmiselno ravna pa oni, ki sedaj svoje trtje le močno žvepla, meneč, da je počrnelo grozdje nasledek grozdne plesnobe. Deloma je tudi ta vmes, a glavna napadalka je peronospora. In proti tej je naperiti prvi boj. X.

Gozdarstvo.

Bukov les.

Da ima bukev izvrstne lastnosti za izboljšanje gozdov, kojih zemljo zelo izboljšuje, to vsakdo priznava; drugo vprašanje pa je, kako spraviti bukov les v denar, to je vprašanje, ki čaka še povoljne rešitve, zlasti v krajih, kjer tvori bukev velikanske gozde. — V manjši meri je imela pač bukev že od nekdanj pri kmečkih rokodelcih važno vlogo; kolar jo vedno potrebuje za kolesa in vozne podstavke in celo ojesa in sore so večkrat iz bukovih drogov narejene, narejalci lesenih črevljev rabijo skoro samo bukovino in kmet ima bukov deske raje nego marsikake druge. Mizar pa se nikoli ni mogel prav sprijazniti s tem težkim, kratkovlaknatim lesom, če ga je rabil, je to storil največkrat zato, ker je bil poceni in lahko dobiti.

Obširni z bukovino zarastli okraji v našem cesarstvu so dali povod, da so nastale cele obrtnije,

ki imajo svoje življenje zahvaliti samo bukvi. Poleg izdelovalcev škatelj in sodov za suho blago (sadje, barve, cement itd.) se je polastila tudi pohištvena obrt tega lesa.

Veliko bodočnost pa so napovedovali pred kakimi 10 leti bukovemu parketu, ki se je pri poskusih dobro obnesel. Od nekdanj so obrajali bukovino kot hlode na močno rabljenih mostovih, kegljiščih itd. in tako so jeli rabiti bukov les za sobni tlak, potem ko so mu dali s kuhanjem v olju večjo trpežnost in zabranili veliko njegovo nagnjenje k zvišanju. Veliko cenejši od hrastovih se še zdaj radi rabijo bukov flizi po kolodvorih in na pošlah. Skušnje so pokazale, da so bukov železniški pragovi (švelarji), ako se z njimi prav ravna, bolj trpežni nego najboljši hrastovi. Prvi pogoj za to je, da se posekana bukov debla takoj odpošljejo na postajo, kjer se sveži les impregnuje (nasiti) s katranovim oljem. V ta namen se da rabiti le mlad, rasten les, dočim rdečesmolnata debla niso zato. — Tudi delajo še poskuse z uporabo bukovega lesa v rudnikih. — Impregnovane bukov skládice za tlak so pač vsakemu znane, ravno tako je raznovrstna uporaba bukov za kemično-tehnične namene (izdelovanje kisa itd.)

Bog daj, da bi se posrečilo to za narodno-gospodarstvo tako važno „bukovo vprašanje“ ugodno rešiti (morda s tem, da se bolj močno uporablja bukov les za pragove na železnicah druge vrste.) Detal.

Razpis!

Na kranjski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu z dveletnim slovenskim poukom je oddati

šest deželnih ustanov

za prihodnje šolsko leto 1905/1906 (oziroma tudi za 1906/1907), ki se začne dne 3. novembra t. l.

Pravico do teh ustanov imajo sinovi kranjskih kmetovalcev in vinogradnikov, ki so vsaj 16 let stari, čvrstega zdravja ter so z dobrim uspehom dovršili ljudsko šolo. Prednost gre tistim mladeničem, ki ostanejo, dovršivši šolo na Grmu, gotovo na svojem domu in se bodo pečali s kmetijstvom, vinarstvom in sadjarstvom.

Učenci z ustanovami imajo hrano, stanovanje in pouk v šolskem zavodu brezplačno, za obleko, živотно perilo, obuvale in za šolske potrebščine pa si morajo sami skrbeti.

V šolo se sprejemajo tudi plačujoči in zunanji učenci.

Plačujoči učenci plačujejo za hrano po 80 h na dan in po 40 K šolnine na leto ter stanujejo brezplačno v zavodu. Za vse druge potrebščine si morajo sami skrbeti.

Zunanji učenci (eksternisti) stanujejo zunaj zavoda in plačujejo po 40 K šolnine na leto.

Vsi učenci imajo uniformo, ki si jo morajo sami plačati.

Hrano je plačevati naprej v mesečnih obrokih, šolnino pa v dveh letnih obrokih tudi naprej.

Prošnje svojeručno pisane in kolkovane s kolkom za 1 K, je poslati

do 20. septembra t. l. vodstvu kranjske kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu.

Vsaki prošnji je priložiti rojstni list, izpričevalo o dovršeni ljudski ali kakšni višji šoli, zdravniško potrdilo o trdnem zdravju in izpričevalo županstva in župnega urada o lepem vedenju prosilca.

Prošnji za sprejem proti plačilu je pridejati obvezno pismo (reverz) staršev, oziroma varuha zaradi vzdrževanja učenca.

Vsak prosilec mora delati sprejemno skušnjo iz slovenskega jezika in iz priprostega računstva. Od uspeha te izkušnje je odvisen sprejem v šolo.

Kdaj bo delati sprejemno izkušnjo, naznani vodstvo vsakemu prosilcu posebej.

Učenci, ki dovršijo šolo z dobrim uspehom, imajo pri vojaščini pogojno pravico le do dveletne prezentne službe. Ako namreč zadostijo svojim vojaškim dolžnostim prve dve leti brez graje ter dokažejo, da bodo po izstopu iz prezentne službe kmetovali na svojem ali svojih staršev domu, smejo na podstavi odredbe c. kr. vojnega ministrstva z dne 22. julija 1895, št. 4643, prositi proti koncu drugega vojaškega leta, da se jim odpusti tretje službeno leto.

Deželni odbor kranjski.

V Ljubljani, 10. avgusta 1905.

Priporočajo se: Vzajemna zavarovalnica proti požarnim škodam in poškodbam zvonov.
Edini domači zavod te stroke: Ljubljana, Medjatova hiša.

Ogrska rožnata paprika Szegedinska I-a, sladka, jamčeno prava, priznana najboljša vrsta. Lastni pridelek à kg 5 Kron. Pošilja se proti povzetju od 1 kg naprej poštne prosto. Nadalje posebnosti: špeh, ogrske salami itd po najnižji ceni. Razpošiljevalna trgovina raznovrstnih deželnih pridelkov **HAUPT A. RUDOLF, Budimpešta (Ogrsko) VII. Ovoda-cesta 22.** 24-12

Baderna (v Istri), gospodarsko društvo, ima v svoji zadrugi kleti 4000 hl črnega in 500 hl belega vina. Kdor hoče kupiti izborni istrski kapljico po zmernih cenah, jo dobi zanesljivo pri gospodarskem društvu v Baderni.

Zajamčeno pristno vino ima v zalogi Kmetijsko društvo v Vipavi veliko množino, katero prodaja za mašna vina belo od 40—60 kron 100 l postavljeno na postajo Postojna. Rudeče po 35 kron. Zadrugam in večjim odjemalcem oddaja vino po izjemnih znižanih cenah. V zalogi je tudi tropinsko žganje

C. kr. priv.
pred ognjem in tatovi varne
blagajne
prodaja najceneje dobro znana tovarna blagajnic
M. Adlersflügel
založnik Raiffeisnovih posojilnic
Dunaj, I., Franz Josephs-Quai št. 13.
233 24-16

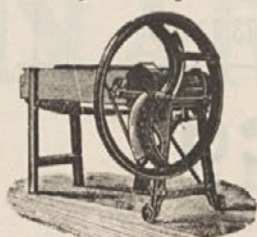
Globe mlekarske naprave
vse stroje kakor tudi in orodje za transport mleka, za delanje masla, sira itd. [izborna naprava] prodaja
Globe - separator - družba
Dunaj XVI/2
Neumayergasse Nr. 17.
Zahtevajte ilustrovane cenike.
Zastopniki se iščejo.
231 x-18

Patentovane sprave za žveplanje trt
jednostavno i duplo delajoč
SKROPILNICE PROTI PERONOSPORI
TER VSE POTREBNE
VSAKOVRSNE POLJEDELSKE I VIENOGRADARSKE STROJE,
prodaja v najboljši izvršitvi,
JG. HELLER NA DUNOJU
II. Praterstrasse 49
Zastopniki se iščejo! Ceniki brezplačno.

„Alexandra“
danski posnemalnik za mleko.
Prednosti:
Najostreje posnemanje — lahek tok —
hitro in pripravno snajenje — nevarnost izključena — jednoletno jamstvo.
Izdeluje na uro:
55 do 500 litrov z ročnim delom, 400 do 2500 litrov z gonilno silo.
Zaloga vzorcev 241 12-10
akcijska družba „Titan“
Dunaj, II., Freilagergasse 5.
Zastopniki se povsod iščejo.

Nad 200 strojev v zalogi!

Najboljše mlatilnice,

gepeljne, tri-
jerje, čistilnice
(pajkelne),
slamorenice,
mline in preše

za sadje, fine kose, srpe in

amerikanske motorje

na bencin

posebno pripravi za kmetije

in vse potrebščine za poljedelstvo v veliki
izberi priporočata po nizki ceni

Karol Kavšeka nasledniki

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in zaloga strojev

Ljubljana, Dunajska cesta 16.

243 x-9 Slovenski ceniki brezplačno.

Nad 200 strojev v zalogi!

Pozor! Čitaj!
Bolnemu zdravje!

Pozor! Čitaj!
Slabemu — moč!

BOLESTNOM ZDRAVLJE, SLABOMU JAKOST.

Pakraške kapljice in slavonska zel, to sta danes dve najprijateljnejši ljudski zdravili med narodom, ker ta dva leka delujeta gotovo in z najboljšim uspehom ter sta si odprla pot na vse strani sveta.

Pakraške kapljice: Delujejo izvrstno pri vseh želodčnih in črevesnih boleznih ter odstranjujejo krče, boleti

iz želodeca, vetrove in čistijo kri, pospešujejo prebavo, zganjajo male in velike gliste, odstranjujejo mrzlico in vse druge bolezni, ki vsled mrzlice nastajajo. Zdravijo vse boleti na jetrih in vranici. Najboljše sredstvo proti boleti maternice in madron; zato ne smejo manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. — Naj vsakdo naroči in naslovi: Peter Jurišić, lekarnar v Pakracu št. 102, Slavonija. — Denar se pošilja naprej ali s poštanim povzetjem.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 12 stekleničic (1 ducat) 5 K, 24 stekleničic (2 ducata) 8 K 60 vin., 36 stekleničic (3 ducati) 12 K 40 vin., 48 stekleničic (4 ducati) 16 K, 60 stekleničic (5 ducatov) 18 K.

Manj kot 12 stekleničic se ne razpošilja.

Slavonska zel: Se rabi z vprav sijajnim in najboljšim uspehom proti zastarelemu kašlju, bolečinam v prsih, zamolklosti, hripavosti v grlu, težkemu dihanju, astmi, proti bodanju, kataru in odstranjuje goste slinice ter deluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših prsnih in pljučnih bolečinah. — Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 2 originalni steklenici 3 K 40 vin., 4 originalne steklenice 5 K 80 vin., 6 originalnih steklenic 8 K 20 vin.

Manj kot dve steklenici se ne razpošilja. Prosim, da se naročuje naravnost od mene pod naslovom: 242 12-4

P. JURIŠIĆ, lekarnar v Pakracu 102, Slavonija.

Čitaj! — Naroči! — Ne bo Ti žal!

Izvirni

Alfa-Laval

so v trpežnosti, množini in natančnosti
posnemanja

posnemalniki

227 24-13

nedosegljivi.

Čez pol milijona komadov je postavljenih in z čez 600 prvimi odlikovanji.

Ceniki brezplačno in poštne prosto.

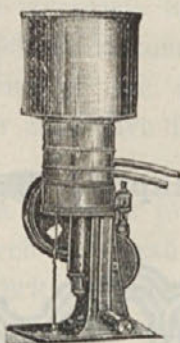
Delniška družba

ALFA SEPARATOR

Praga Dunaj Gradec

Specijalna tovarna za mlekarne stroje in oprave najboljše vrste.

Zastopniki se povsod iščejo.

Najboljša in najsigurnejša

Stanje vlog koncem leta 1904:
čez 11 milijonov kron

prilika
za štedenje!

Denarni promet v letu 1904:
K 46,173.224·38

Ljudska posojilnica

preje: Gradišče štev. 1

sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstropje

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4½%⁰/₀

brez kaknega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 kron čistih 4 K 50 h na leto.

Stanje vlog 31. decembra 1904: K 11,095.751·15 — Denarni promet v letu 1904: 46,173.224·38
Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo.

Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 1. januarja 1905.

234, x—15

Dr. Ivan Šusteršič,
predsednik.

Josip Šiška, knezoškofijski kancelar,
podpredsednik.

Josip Jarc,
veleposesnik v Medvodah.

Odborniki:

Anton Belec,
posesnik, podjetnik in trgovec v Sl. Vidu nad Ljubljano.

Dr. Andrej Karlin,
stolni kanonik v Ljubljani.

Karol Kauschegg,
veleposesnik v Ljubljani.

Matija Kolar,
župnik pri D. M. Polju,

Ivan Kregar,
svet. trg. in obrt. zbor. v Ljubljani.

Frančišek Leskovic,
zasebnik in blag. Ljud. pos.

Ivan Pollak,
tovarnar in posesnik v Ljubljani.

Karol Pollak,
tovarnar in pos. v Ljubljani.

Gregor Šlibar,
župnik na Rudniku

Gospodarska zveza

centrala za skupni nakup in prodajo v Ljubljani, Gradišče št. 1

(uhod: Kongresni trg št. 16)

preskrbuje za svoje člane

nakup vseh gospodarskih potrebščin, posebno pa umetnih gnojil: Tomaževe žindre, kalijeve soli, solitra, superfosfatov itd., modre galice, žvepla, krme, koruzne moke, otrobov itd., semen, živine, strojev, orodja itd.;

nakup vseh gospodinjskih potrebščin;

prodajo vsakovrstnih kmetijskih pridelkov in izdelkov.

Zaloga Barthel-ovega klajnega apna, oddaja se od 5 kg. naprej.